

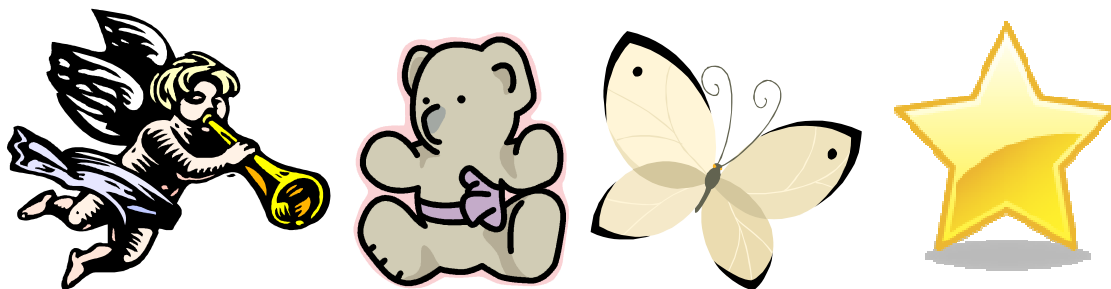
DRUGE OBLIKE ARANŽMAJEV

ANGEL, MEDVEDEK, METULJ

V spomin na preminulega otroka želimo izdelati aranžma, ki bo s svojo obliko nakazoval nežnost in občutljivost, dajal občutek zavetja in tolažbe. Izberemo med tistimi motivi, ki jih povezujemo z otroštvom:

- angel simbolizira angela varuha ali nedolžno dušo otroka,
- medvedek je najbolj priljubljena igrača, ki pomirja in tolaži pred strahom,
- metulj predstavlja lahkotno brezskrbnost in lepoto, ki je ne moremo zadržati.

Osnova za izdelke je oblikovana aranžerska goba na podlagi iz umetne mase. Izdelki so manjši, vendar bolj fino in natančno izdelani. Zelenja navadno ne uporabljamo. Prevladuje krasitev s cvetjem, ki je dovolj drobno, da ohrani oz. poudari obliko. Barve cvetja so svetle, pastelne, včasih uporabimo dodatke, ki jih v žalni floristiki sicer ne – npr. perle, satenasti trakovi ...

ZVEZDA

Simbolika zvezde je polna upanja, lahko jo povežemo z znanim stavkom iz Malega princa, ki ga je napisal Antoine de Saint-Exupery: » Kadar boš naslednjič opazoval zvezde, bodi srečen, ker jaz prebivam na eni od njih.«

Zvezda simbolizira svetlobo, v krščanstvu tudi duha.

Zvezda je petkraka (šestkraka ali Davidova zvezda je znamenje judovske vere). Uporabimo pripravljeno aranžersko gobo v velikosti 30 x 30 cm ali 40 x 40 cm, oziroma jo oblikujemo sami, tako da prepletamo veje, povijemo mah ali seno in dobimo osnovo, v/ na katero pritrdimo gobo za aranžiranje.

POKONČNI ARANŽMA

Pokončni aranžma deluje svečano. Oblikujemo ga simetrično ali nesimetrično, klasično ali moderno. Poudarjena dimenzija je višina, širina in dolžina sta ji podrejani. Izdelamo ga tako, da je okrasen iz vseh smeri ali enostransko.

Aranžma spominja na pokončno solzo, ki je v spodnjem delu prirezana ali na rahlo vbočen stožec, redkeje je valjaste oblike. Izdelek je dekorativen iz vseh smeri (nima »lica« in »hrbta«).

Kot osnovo uporabimo gobo v podstavku ali posodo, v katero pritrdimo aranžersko gobo z vodoodpornim lepilnim trakom. Najprimernejša je posoda v obliki sklede ali plitvega krožnika iz umetnih mas, keramike, žgane gline... Barva naj bo skladna z barvo cvetja oz. nevtralna, npr. siva, peščena... Premer posode je odvisen od velikosti aranžmaja, vsaj 20 cm oz. ustrezno večji za velike izdelke.

IZDELAVA

Začnemo z osnovo iz zelenja, s katerim označimo osnovne dimenzije in gobo na rahlo prekrijemo, tako da pustimo vmes dovolj prostora za cvetje. Višino določimo z močnejšim oz. izrazitejšim materialom, npr. bambusovimi palicami, preslico, manj razvejenimi poganjki, šibami ali preprosto s cvetjem. Primerno je linijsko cvetje pokončne rasti, kot je ostrožnik, preobjeda, gladiole ter cvetje z močnimi ravnimi stebli, npr. okrasni luk, lilije, vrtnice... V spodnjem delu cvetje, ki izhaja iz gobe vstran, žičimo in mu tako zagotovimo ustrezno podporo.

Cvetje in zelenje v gobo zatikamo vzporedno navpično, če se odločimo za paralelni stil. Tak način omogoči izdelavo t.i. etažnega aranžmaja, v katerem za različne višine uporabimo različne vrste cvetja. Navpično linijo še poudarimo z uporabo dekorativnih palic, ki se harmonično ujemajo z barvo izbranega cvetja.

Kadar ima aranžma obliko pokončne solze, ga naredimo tako kot bi oblikovali šopek v spiralni vezavi – stebila se navidezno stikajo v izhodiščni točki v sredini aranžerske gobe.

Simetrično oblikovani izdelki delujejo resno in umirjeno, zato se v žalni floristiki uporabljajo pogosteje kot izrazito nesimetrični.

Aranžma navadno izdelamo iz svežega cvetja in zelenja, v jesenskem času pa lahko kombiniramo sveže rastline s suhimi dodatki. Ko sveže cvetje ovane, ga nadomestimo s suhim cvetjem ali plodovi ter dekoracijo uporabimo še za zimsko krasitev groba. V tem primeru izberemo trpežno zelenje, ki prenese nizke temperature brez vidnih poškodb.

POKONČNI ENOSTRANSKI ARANŽMA

Enostranski aranžma izdelamo v trikotni ali pahljačasti obliki. Od prejšnjega se razlikuje v tem, da ima t.i. lice – sprednji del izdelka s cvetjem, ki ga obrnemo proti opazovalcu, in hrbet – ploščati, z zelenjem prekriti zadnji del izdelka.

IZDELAVA:

Z zelenjem v zadnjem delu izdelka določimo višino in obliko, nato postopno pokrijemo gobo še ob straneh in v sprednjem delu ter tako označimo osnovne dimenzije izdelka.

Zelenja, s katerim poskrbimo za višino, ne namestimo navpično, temveč ga v gobo zatikamo rahlo nagnjenega nazaj. S tem izdelamo ozadje izdelka, pred katerega nato namestimo cvetje. Skrbno izdelamo tudi zadnji del, goba oz. osnova mora biti povsem prekrita. Kadar uporabimo aranžersko gobo v podstavku, z zelenjem poskrbimo za stik s podlago, zato ga v spodnjem delu usmerimo poševno navzdol.

Cvetje v sprednjem delu razporedimo enakomerno ali ga nameščamo po skupinah. V osnovo ga zatikamo tako, da se postopno znižuje. Najnižje cvetje naj bo v vodoravni legi, lahko celo rahlo pod njo.

Ko izdelek pogledamo od strani, naj bo njegov profil s sprednje strani rahlo vbočen. Tako deluje bolj elegantno, kot če je izbočen.

Žalni trak z napisom pri pokončnih aranžmajih izhaja iz sredine spodnjega dela.

SEZONSKI ARANŽMAJI

Sezonski aranžma je namenjen dekoraciji groba v počastitev spomina na pokojnika ob osebnih praznikih, ob dnevu spomina na mrtve – 1. novembru ter nekaterih drugih praznikih, predvsem v zimskem času. Redkeje ga izdelamo kot sezonsko krasitev, v ta namen raje položimo na grob sezonski nasadek v posodi ali svetujemo zasaditev.

Jesenska dekoracija - venec

Pri izdelavi aranžmajev izbiramo med svežim sezonskim cvetjem in zelenjem:

spomladi so primerni: zgodaj spomladi telohi in resa, kasneje tulipani, anemone, zlatice, hijacinte, vrbove mačice, forzicija...

poleti : cinije, poletne astre, volčji bob, ostrožnik, sončnice, hortenzija, vrtnice, ščir, petelinov greben ...

jeseni : zlata rozga, hortenzija, jesenske astre, krizanteme, okrasno zelje, ruj, različni plodovi, kot npr. šipek, okrasne bučke, bisernik, maklura ter zanimivo rastoči poganjki vinske trte, kivija..., poganjki z jesensko obarvanimi listi...

pozimi: veje z lišaji, iglavci (brin, klek, pacipresa, koloradska jelka, bor, tisa...; izogibamo se smreki, ki ji suhe iglice hitro odpadejo), vednozeleni listavci (lovorikovec, pušpan, bršljan, mahonija, nekatere vrste brogovite, oljčica...), lesne gobe, storži, različno trajnejše suho cvetje, plodovi in dodatki (v naravni barvi ali barvani).

Dan spomina na mrtve – 1. november

Prevladujejo krizanteme s cvetjem vseh barv, oblik in velikosti. Primerno je tudi vse drugo cvetje, ki je dovolj vzdržljivo v tem času, ko je zunanja temperatura precej spremenljiva in je velika možnost pojava slane.

Najpogosteje izdelamo enostranske pokončne aranžmaje, čeprav so primerne tudi druge oblike. Sezonski izdelki lahko oblikovani svobodneje, saj izražajo značilnost časa ter se prilagajajo slogu ureditve groba. Če je ta zasnovan moderno, je primerno, da nanj položimo izdelek v trendu, npr. moderen nesimetrični aranžma v vegetativnem ali paralelnem stilu..

Vegetativno oblikovan aranžma

Moderen asimetrični aranžma

V zadnjem času se uveljavlja krasitev nagrobnih sveč na podlagi aranžerske gobe, ki jo okrasimo z zelenjem, mahom, plodovi, suhim cvetjem.

Kadar sorodniki na grob prinesejo več različnih izdelkov (šopek in aranžma, dva ali več aranžmajev ...), je dobro, da se prej dogovorijo o izbiri cvetja ali vsaj vodilne barve cvetja. Tako se izognejo preveliki mešanici stilov, barv, oblik in velikosti izbranih dekoracij, ki na grobu deluje neurejeno in moteče. Z barvo cvetja lahko uskladimo tudi barvo sveč.

Primer lepo usklajene krasitve groba – še sveče se barvno ujemajo s cvetjem.

Zimska dekoracija

Sezonski aranžmaji v zimskem času nadomestijo odcvetele rastline, ki so krasile grob v toplejšem delu leta ter poskrbijo za primeren okras v času zimskih praznikov (advent, božič, novo leto).

Aranžma izdelamo v aranžersko gobo v podstavku ali gobo, ki jo pritrdimo v posodo. Posodo skrbno izberemo, da ob zimski zmrzali ne bo počila. Primerna je posoda iz umetnih mas, kovinska, glazirana in na visoki temperaturi žgana keramična posoda ter košarice oz. pletene posode, ki so podložene s PVC folijo.

V izdelku večinoma kombiniramo sveže vednozeleno rastline (iglavce in listavce) s suhim cvetjem, plodovi in dodatki. V adventnih in novoletnih izdelkih lahko dodamo eno ali več sveč, bleščečim dodatkom se raje izognemo.

Velikost in višino aranžmaja izberemo skladno z velikostjo groba in višino nagrobnika. Za enojni grob z višjim nagrobnim kamnom je primeren aranžma s poudarjeno višino (levo), za dvojni grob raje izberemo širši izdelek, ki enakomerneje zapolni prostor (desno).

Primerno izbrano zelenje (*Abies*, *Gaultheria procumbens*, *Calocephalus*), suha cvetova banksije, kosi lubja, storži in lesna goba zagotovo zdržijo vso zimo in krasijo grob do pomladi. V desnem izdelku je preveč različnih suhih dodatkov, zato deluje rahlo neurejeno.

ŠOPEK

Namesto aranžmaja lahko podarimo v spomin pokojniku žalni šopek, ki ga položimo na grob ali namestimo v vazo na grobu.

OBLIKA

Šopek, ki ga položimo na grob, je izdelan enostransko. Oblikovan je polkrožno, ovalno, najpogosteje pa v obliki solze in upošteva njena razmerja glede širine, dolžine in višine izdelka.

IZDELAVA

Šopek naredimo na močnejši osnovi, s katero preprečimo, da bi se cvetje in zelenje ob prenašanju ter polaganju šopka prevesilo nazaj. Nežnejša stebila bi se lahko zaradi teže cvetja poškodovala – prelomila ali prepognila. Za osnovo zato uporabimo dovolj čvrsto zelenje, ki bo držalo težo končnega izdelka, npr. palmove liste, veje iglavcev, za manjše šopke je primerna praprot, list strelčije. Veje iglavcev (smreke, jelke) so zelo primerne zaradi svoje osnovne trikotne oblike, ki olajša oblikovanje zgornjega dela solze.

Vedno uporabimo več vrst zelenja, saj npr. sami iglavci zaradi svojega grobega učinka skupaj z rezanim cvetjem ne dajo lepega, harmoničnega videza.

V šopku pogosto kombiniramo dolge cvetne linije, ki jih namestimo na osnovo, z okroglimi, ki zapolnijo spodnji del šopka.

Dolgo /linijsko cvetje: *Gladiolus*, *Liatris*, *Zantedeschia*, cvetoče veje... Okroglo cvetje: *Gerbera*, *Chrysanthemum*, *Protea*, *Hydrangea* ...

Cvetje in zelenje dodajamo v šopek tako, da na osnovo položimo material z najdaljšimi stebli, in ga, kakor si sledi, postopoma krajšamo, tako da je cvetje oz. zelenje, s katerim šopek zaključimo, najkrajše. S tako razporeditvijo zagotovimo, da je vse cvetje v izdelku vidno, šopek pa ima od strani obliko kot aranžma v obliki solze.

Šopek je najširši v spodnjem delu. Končan šopek povežemo, lahko pritrdimo žalni trak.

Cvetličarji si pogosto olajšajo izdelavo šopka in za osnovo izberejo aranžersko gobo (floreto). Vanjo zatikajo cvetje in zelenje tako, da ustvarijo videz šopka. Goba kot osnova leži na tistem mestu, kjer je sicer v šopku vezno mesto.

Pri klasično oblikovanih žalnih šopkih cvetje, zelenje in ostale dekorativne elemente razporedimo enakomerno po vsem izdelku. Pazimo na optično ravnotežje, zato večje in težje cvetove položimo bližje veznemu mestu, linijski material pa v zgornji del ali vstran.

V modernih izdelkih cvetje in zelenje nameščamo v skupine, njihova velikost je odvisna od likovnih lastnosti elementov, ki vplivajo na njihovo optično težo.

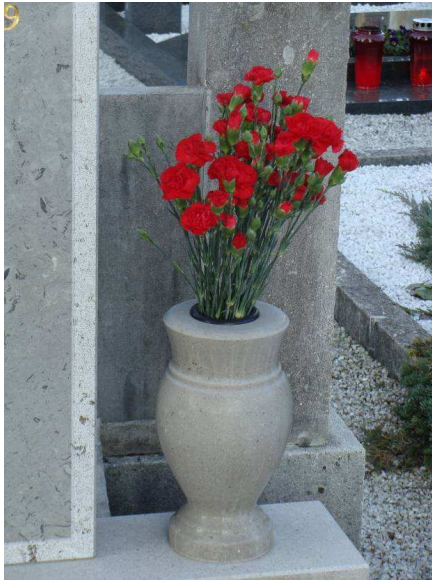
V zimskem času izdelamo polsuhe šopke, narejene iz vednozelenih rastlin in suhega cvetja ter plodov, ki so po videzu bolj grobi. Kljub temu je tudi v takem primeru bolje uporabiti različne vrste iglavcev in listavcev.

Uporaba in namestitvev žalnega traku predstavlja primeren zaključek žalnega šopka. Na voljo imamo dve možnosti:

- Šopek zaključimo s tanjšim trakom brez napisa ali trakom iz tila v primerni barvi ter naredimo pentljo oz. pentljo s spušenima daljšima krakoma traku.
- Na šopek pritrdimo žalni trak z napisom. Izberemo trak v primerni barvi ter razporedimo napis na dva kraka, ki ju z žico pritrdimo na vezno mesto šopka. Vmes navadno naredimo in namestimo pentljo. Šopek, ki ima trak z napisom, pogosto položimo pred spominska obeležja, spomenike ali grobnice.

Pri žalnem šopku, ki smo ga izdelali v gobo, ni pravega veznega mesta. Trak z napisom damo na žici in ga čvrsto pritrdimo v navidezno izhodišče.

Za v vazo izdelamo ročno vezan šopek. Pri oblikovanju šopka upoštevamo velikost in mesto vaze. Kadar je nameščena vaza blizu spomenika, navadno oblikujemo pokončen šopek ali šopek s prevešavimi linijami, ki jih speljemo stran od spomenika. Pri bogatejši krasitvi, npr. za prvi november, pazimo, da je šopek v vazi usklajen z ostalo krasitvijo (aranžmajem, vencem, nasadkom). Najlepše je, kadar se v različnih izdelkih ponovijo tako barve kot cvetje in zelenje.

Preprost šopek iz nageljnov v vazi

Bogat šopek, ki se barvno lepo ujema z ozadjem

DEKORACIJA SVEČ

Prižiganje ognja ob pokojniku izvira iz prastarih časov – verjeli so, da bodo z ognjem odgnali zle duhove. Prve sveče so po mnenju zgodovinarjev izdelali Etruščani, že stari Rimljani so jih polagali in prižigali na grobnicah visokih državnih uslužbencev.

Simbolika sveče je povezana s plamenom, ognjem, ki je simbol očiščenja, žrtvovanja, pa tudi podoba duha. Goreča sveča je hkrati simbol večne luči ter v krščanski mitologiji božje navzočnosti.

Včasih so bile sveče narejene iz čebeljega voska, zdaj so iz parafina, poznamo pa tudi t.i. večne lučke na baterije. Žalne oz. nagrobne sveče so večinoma v različno oblikovanih in obarvanih pokritih plastičnih posodicah, tako da jih niti veter niti dež ne ugasneta.

Zanimivost:

Statistiki so preračunali prodajo in porabo žalnih sveč na prebivalca ter ugotovili, da smo Slovenci v tem svetovni prvaki – noben drug narod za 1. november ne prižge toliko sveč. Izračunali so, da povprečen državljani ob tem prazniku prižge šest sveč.

Prižiganje sveč v spomin na pokojnika je ima pri nas dolgo tradicijo. Zato ni presenetljivo, da tisti, ki s pokojnim niso v ožjem sorodstvu, namesto cvetja pokojniku v spomin darujejo sveče.

Prižiganje sveč v spomin pokojnim

Sveč za 1. november navadno ne krasimo, temveč jih le položimo na grob, ploščo ali ob spomenik. Kadar jih prižgemo več, je lepo, da so med seboj barvno usklajene. Ureditev deluje še posebej harmonično, kadar jih izberemo skladno z barvo cvetja.

Sveče lahko jih vključimo v polsuhi aranžma oz. dekoriramo na aranžerski gobi. Poleg zelenja (iglavci, vednozeleni listavci) je primerna uporaba suhega cvetja in dodatkov; sveže cvetje je zaradi toplote goreče sveče manj primerno.

Sveča v venčku kot zimska dekoracija groba nadomesti polsuhi aranžma. Vednozelenne rastline imajo v venčku dolgo življenjsko dobo, sveče menjamo.

Sveča je del cvetličnega aranžmaja. V krasitvi prevladuje zelenje, cvetje je dovolj oddaljeno od sveče, zato jo lahko prižgemo, ne da bi jo odstranili iz dekoracije.

NASADEK

Kadar želimo urediti grob tako, da bo cvetoča dekoracija krasila grob čim dlje, je najbolje, da se odločimo za zasaditev nasadka. To je zasaditev ene ali več enakih, lahko pa tudi različnih, rastlin v eno posodo. Rastline se razrastejo in navadno povsem prekrijejo površino posode.

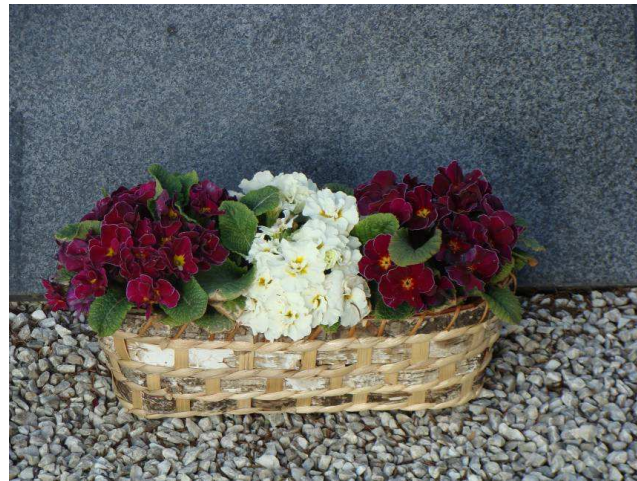
Glede na izbiro rastlin razlikujemo trajne, kombinirane in sezonske nasadke. V trajne nasadke zasadimo na mraz odporne rastline, ki bodo rasle v posodi dalj časa. Izbiramo med trajnicami in pritlikavimi lesnatimi rastlinami. Pogosto so to počasi rastoči iglavci ali vednozeleni pritlikave rastline grmaste rasti. Izbrane rastline naj imajo različno teksturo in barvo listov, saj bo tako učinek zasaditve lepši. Priporočljivo je, da v nasad vključimo tudi kakšno cvetočo rastlino, ki bo povečala zanimivost in okrasnost zasaditve. Podoben učinek dosežemo z rastlinami, ki imajo zanimivo obarvane liste ali plodove.

Kombiniran nasadek

Kombinirani oz. mešani nasadki so narejeni iz trajnih rastlin, ki predstavljajo ogrodje ali osnovo zasaditve, dopolnimo jih s sezonskimi rastlinami, enoletnicami ali dvoletnicami, ki jih po cvetenju zamenjamo z drugimi. Če zasadimo npr. mačehe, bodo kot dvoletnice uporabne dve sezoni – prvič cvetijo že jeseni ob sajenju, nato prezimijo in cvetijo še prihodnjo pomlad. Odcvetijo tako pozno pomladi, da jih lahko zamenjamo že s poletnimi cvetlicami. Poleti sadimo predvsem enoletnice, ki imajo vsekakor prednost pred drugimi rastlinami – odlikuje jih najdaljše obdobje cvetenja. Večina enoletnic namreč cveti od zgodnjega poletja do prvih jesenskih slani ali vsaj do srede septembra, ko jih že lahko zamenjamo z jesenskimi »lepoticami«.

Sezonski nasadki imajo krajšo »življenjsko« dobo, njihova okrasnost je odvisna od izbire rastlin. Največkrat krasijo grob v spomladanskem ali jesenskem času. Uporabnost takih zasaditev poleti je manjša, saj se substrat v posodi v poletni vročini izsuši hitreje in to skrajšuje obstojnost posajenih rastlin. Rešitev je v rednem zalivanju, drugače je bolje, da se odločimo za klasično sajenje rastlin v gredo.

Trajni nasadek »obogaten« z mačicami.

Trobutnice v topli pomladi hitro odcvetijo.

Preprost nasadek iz rese v več barvah

Sredi venčka posajen *Calocephalus*

ZAKLJUČEK

V knjigi je predstavljeno nekaj možnosti krasitve groba s cvetjem, še zdaleč pa bogata izbira cvetličnih dekoracij s tem ni izčrpana. Ne glede na to ali se odločimo za klasično oblikovanje ali nam je morda ljubši moderen način razvrščanja cvetja, se nam odpirajo vedno nove možnosti. Z izbiro druge vrste cvetja in zelenja ali z drugačno kombinacijo barv lahko vsakič znova dekoracijo spremenimo po svojih željah. Vsako leto se na tržišču ponudijo nove sorte cvetja ali morda celo nove vrste, ki jih prej nismo poznali. Spreminja se izbor pripravljenih osnov za izdelavo aranžmajev ali nasadkov in na policah trgovin in vrtnih centrov lahko vsako sezono opazimo dekorativne posode v novih materialih, barvah in oblikah. Naj v vas vse to obilje spodbudi željo po oblikovanju cvetličnih dekoracij.

Vendar ne pozabite – grobov ni potrebno okrasiti z obilico cvetja, da bi pokazali, da pokojni še niso pozabljeni. Spomin na ljubljene osebe ter vse tiste, ki se vračajo v naše misli, lahko izrazimo čisto preprosto – s cvetom, ki ga položimo na grob, s prižgano svečo.

